Lietas Nr. 11096237311
Lietas arhīva Nr. SKK-0266-15

LĒMUMS
Rīgā 2015.gada 11.jūnijā

Latvijas Republikas Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnese A.Branta
tiesnese A.Nusberga
tiesnese I.Radzeviča

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /R.B./ aizstāvju /J.R./ un /O.O./ kasācijas sūdzībām par Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 14.janvāra spriedumu un

k o n s t a t ē j a

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 16.septembra spriedumu
/R.B./, /personas kods/,
atzīts par vainīgu Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 7 gadiem un ar policijas kontroli uz 2 gadiem.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas spriedumu /R.B./ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas par smaga miesas bojājuma tīšu nodarīšanu, kas viņa neuzmanības dēļ bija par iemeslu cietušā nāvei.

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesa konstatēja, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos.

2011.gada 15.augustā ap plkst. 03.00, /R.B./, būdams alkohola ietekmē, piegāja pie garāžas blakus namam /adrese/, kur naktī gulēja /A.G./. Uzskatot viņu par personu bez noteiktas dzīves vietas, kas piesārņo apkārtējo teritoriju, /R.B./ dzina /A.G./ projām. Kad /A.G./ sāka lamāties, /R.B./ uz personiskas nepatikas pamata, strīda laikā ne mazāk kā astoņas reizes iesita ar rokām un koka sprunguli, kā arī iespēra /A.G./ pa seju, ķermeni un galvu. Kad /A.G./ nokrita, /R.B./ ne mazāk kā četras reizes iespēra viņam pa ķermeni. /R.B./ pielietotās vardarbības rezultātā /A.G./ tika nodarīts smags dzīvībai bīstams miesas bojājums, kura rezultātā iestājās /A.G./ nāve.

Ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 14.janvārā spriedumu, iztiesājot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā /R.B./ aizstāvja /J.R./ apelācijas sūdzību, Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 16.septembra spriedums atcelts daļā par apsūdzētā /R.B./ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas.

/R.B./ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas pirmo punktu, ar brīvības atņemšanu uz 6 gadiem 6 mēnešiem, ar policijas kontroli uz 2 gadiem.

Rīgas apgabaltiesa atzina, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts šādos apstākļos.

2011.gada 15.augustā ap plkst. 03.00 /R.B./, būdams alkohola ietekmē, piegāja pie garāžas blakus namam /adrese/, kur naktī gulēja /A.G./. Uzskatot viņu par personu bez noteiktas dzīves vietas, kas piesārņo apkārtējo teritoriju, /R.B./ dzina /A.G./ projām. Kad /A.G./ sāka lamāties, /R.B./ uz personiskas nepatikas pamata, strīda laikā ne mazāk kā astoņas reizes iesita ar rokām un koka vāli /A.G./ pa galvu un ne mazāk kā četras reizes iesita pa ķermeni. /R.B./ pielietotās vardarbības rezultātā /A.G./ tika nodarīts smags dzīvībai bīstams miesas bojājums, kura rezultātā iestājās /A.G./ nāve.

Par Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 14.janvāra spriedumu apsūdzētā /R.B./ aizstāvji /J.R./ un /O.O./ iesnieguši kasācijas sūdzības, kurās lūgts atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu.

Aizstāvis /J.R./ norādījis, ka, iztiesājot krimināllietu, apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi Krimināllikuma 1.panta un Kriminālprocesa likuma 19., 511., 512., 520., 527. panta būtiskus pārkāpumus, kas noveduši pie nelikumīga sprieduma.

Aizstāvja ieskatā, /R.B./ vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā nav pierādīta. Apelācijas instances tiesas spriedums ir pamatots ar tādu liecinieku liecībām, kuri nav bijuši notikuma aculiecinieki, kā arī uz tādiem pierādījumiem, kas nedz tieši, nedz netieši nepierāda /R.B./ vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Aizstāvis norādījis, ka /R.B./ ir vienīgā persona, kas sniedz liecības par notikumu, un šajās liecībās viņš uzņemas atbildību tikai par vairākiem sitieniem ar roku.

Aizstāvis norādījis, ka uz notikuma vietā izņemtās koka vāles, ar kuru, apelācijas instances tiesas ieskatā, /R.B./ nodarījis miesas bojājumu /A.G./, bioloģiskās ekspertīzes laikā nav atrastas /R.B./ bioloģiskās pēdas. Minētais, kasācijas sūdzības autora ieskatā, izslēdz iespēju, ka smago miesas

bojājumu /A.G./ nodarījis /R.B./. Aizstāvis arī norādījis, ka apelācijas instances tiesa spriedumā nav vērtējusi iegūto pierādījumu pietiekamību un spriedumā izdarītie secinājumi nav pamatoti ar objektīviem un neatspēkojamiem pierādījumiem par /R.B./ vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Tādējādi apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi Krimināllikuma 1.panta pārkāpumu un atzinusi par vainīgu personu, kuras vaina nav objektīvi pierādīta. Proti, nav pierādīta noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse – darbības, kas ir cēloniskā sakarībā ar sekām. Turklāt tiesa, pretēji Kriminālprocesa likuma 19.pantā noteiktajam, visas šaubas nav tulkojusi par labu /R.B./.

Aizstāvis /O.O./ norādījis, ka tiesa, iztiesājot krimināllietu, pārkāpusi Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normas un minētais novedis pie nelikumīga sprieduma.

Aizstāvja ieskatā, apelācijas instances tiesa nav iztiesājusi lietu apelācijas sūdzībā norādītā apjomā, nav izvērtējusi visus lietā iegūtos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā un nav motivējusi, kādēļ tā noraida atsevišķus pierādījumus. Tādējādi tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 19. pantu, 128.panta otro daļu, 562.panta pirmo daļu un 564.panta ceturto daļu.

Aizstāvis norādījis, ka tiesa nepamatoti nav ticējusi /R.B./ liecībām par to, ka viņš dažas reizes ar koka sprungulīti iesitis /A.G./, bet nav sitis ar koka vāli. /R.B./ liecības, aizstāvja ieskatā, vērtējamas kā patiesas, jo tās viņš nav mainījis visa kriminālprocesa laikā. Savukārt uz notikuma vietā izņemtās koka vāles, ar kuru saskaņā ar apsūdzību nodarīts smagais miesas bojājums, ne arī uz koka sprunguliša ekspertīzes laikā nav konstatētas /R.B./ bioloģiskās pēdas. Liecinieks/A.B./ liecināja, ka no /A.G./ dzirdējis, ka viņu piekāvuši mazgadīgie. Aizstāvis uzskata, ka tiesas secinājumi par to, ka tieši /R.B./ ar koka vāli nodarīja miesas bojājumus /A.G./, kā rezultātā iestājās cietušā nāve, nav ne ar ko pamatoti. Aizstāvja ieskatā, no apelācijas instances tiesas spriedumu motīvu daļas izriet secinājums, ka apsūdzētais /R.B./ izdarījis Krimināllikuma 123.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu. Apelācijas instances tiesa nav analizējusi Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes un apsūdzētā /R.B./ faktiskās darbības, kā rezultātā pieļauts Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā norādītais pārkāpums. Tāpat aizstāvis uzskata, ka apelācijas instances tiesa, neizvērtējot lietas faktiskos apstākļus un pierādījumus to savstarpējā sakarībā un izdarot nepamatotus secinājumus par /R.B./ vainu Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, nav ievērojusi Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumā lietā "*Barbera, Messegue and Jabardo v. Spain*" norādīto, ka apsūdzētajam ne tieši, ne netieši nav jāpierāda savs nevainīgums, persona tiek uzskatīta par nevainīgu, kamēr nav pierādīts tās vainīgums, ja persona tiek atzīta par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā, kaut arī lietā nav pierādījumu, tiek pārkāpta nevainīguma prezumpcija.

Aizstāvis kasācijas sūdzībā arī norādījis, ka apelācijas instances tiesa pretēji Kriminālprocesa likuma 527.panta 7.punktā noteiktajam, nav izlēmusi jautājumu par lietiskajiem pierādījumiem.

Augstākā tiesa atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 14.janvāra spriedums atstājams negrozīts, bet apsūdzētā /R.B./ aizstāvju /J.R./ un /O.O./ kasācijas sūdzības noraidāmas, jo aizstāvju kasācijas sūdzībās nav izklāstīti tādi argumenti, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai vai grozīšanai. Apelācijas instances tiesa, iztiesājot krimināllietu, nav pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumus vai Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai vai grozīšanai.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 564.panta piekto daļu, ja apelācijas instances tiesa konstatē tādus noziedzīga nodarījuma apstākļus, kas atšķiras no pirmās instances tiesas spriedumā norādītajiem apstākļiem, tā sniedz jaunu noziedzīgā nodarījuma aprakstu. Rīgas apgabaltiesa konstatējusi atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus un sniegusi jaunu apsūdzētā /R.B./ izdarītā noziedzīgā nodarījuma aprakstu. Proti, apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka smago miesas bojājumu, kura rezultātā iestājās cietušā /A.G./ nāve, apsūdzētais /R.B./ nodarīja vairākas reizes tīši sitot ar koka vāli, nevis ar koka sprunguli, kā to par pierādītu bija atzinusi pirmās instances tiesa. Turklāt atzīstot, ka pirmās instances tiesas spriedumā lietā iegūto pierādījumu uzskaitījums un izklāsts ir pietiekams un izsmeļošs, apelācijas instances tiesa pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus neatkārtoja, bet atbilstoši Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturtajā daļā noteiktajam sprieduma motīvu daļā norādījusi apelācijas instances tiesas atzinumus par apelācijas sūdzības pamatotību, apstākļus, ko noskaidrojusi apelācijas instances tiesa, pierādījumus, kas apstiprina apelācijas instances tiesas atzinumus, motīvus, kāpēc apelācijas instances tiesa noraida kādus pierādījumus. Apelācijas instances tiesa sprieduma motīvu daļā papildus analizējusi tos pierādījumus, kas, apelācijas instances tiesas ieskatā, pierāda apsūdzētā /R.B./ vainīgumu smaga miesas bojājuma nodarīšanā, tīši vairākas reizes sitot ar koka vāli. Atzīstot, ka apsūdzētā /R.B./ noziedzīgās darbības kvalificējamas pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas, apelācijas instances tiesa negrozīja apsūdzētā /R.B./ noziedzīgo darbību kvalifikāciju. Turklāt apelācijas instances tiesa atzina par pareizu arī pirmās instances tiesas spriedumā sniegto apsūdzētā noziedzīgo darbību kvalifikācijas analīzi, kas pamatota ar juridiskajā literatūrā izteiktajām atziņām.

Apelācijas instances tiesa, atsaucoties uz konkrētiem krimināllietā iegūtiem un tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem, apsūdzētā darbībās ir konstatējusi visas nepieciešamās un obligātās noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes un atspēkojusi apsūdzētā /R.B./ versiju par to, ka viņš cietušajam /A.G./ nav sitis ar koka vāli.

Apelācijas instances tiesa izvērtējusi /A.G./ līķa tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumā secināto, ka, ņemot vērā miesas bojājumu raksturu un lokalizāciju, var secināt, ka galvas rajonā miesas bojājumi nodarīti ne mazāk kā astoņu traumatisko iedarbību rezultātā ar cietu-trulu priekšmetu (priekšmetiem), ķermeņa rajonā miesas bojājumi nodarīti ne mazāk kā četru traumatisko iedarbību rezultātā ar cietu-trulu priekšmetu (priekšmetiem). Apelācijas instances tiesa izvērtējusi apsūdzētā /R.B./ liecības pirmstiesas kriminālprocesā un pirmās instances tiesā un norādījusi, ka laikā, kad vēl nebija veikta /A.G./ līķa papildu tiesu medicīniskā ekspertīze, tas ir, 2011.gada 15. un 17.augustā, un nebija zināms, cik sitienus cietušais pirms nāves saņēmis, apsūdzētais /R.B./ atzinis, ka cietušajam /A.G./ iesitis vairāk nekā piecas reizes.

Atspēkojot versiju par to, ka smago miesas bojājumu cietušajam /A.G./ varēja nodarīt kāda cita persona jau pēc /R.B./ aiziešanas no garāžas, apelācijas instances tiesa vērtējusi pirmās instances tiesas sēdē nopratinātā tiesu medicīnas eksperta /V.Z./ liecības par to, ka visi /A.G./ konstatētie miesas bojājumi ir izdarīti vienlaikus, īsā laika periodā, un šis periods ir dažas minūtes, un nekādā gadījumā tas nav mērāms stundās. Turklāt miesas

bojājumus raksturojošās īpatnības faktiski ir identiskas, un laiks no miesas bojājumu nodarīšanas brīža līdz /A.G./ nāves brīdim ir vairākas stundas. Līdz ar to apelācijas instances tiesa par pamatotiem atzinusi pirmās instances tiesas spriedumā secināto, ka smago miesas bojājumu, kura rezultātā iestājās cietušā /A.G./ nāve, ir nodarījis apsūdzētais /R.B./.

Argumentējot savu atzinumu par to, ka smago miesas bojājumu cietušajam /A.G./ apsūdzētais nodarījis ar koka vāli, nevis ar koka sprunguli, kā to atzina pirmās instances tiesa, apelācijas instances tiesa analizējusi norādīto garāžas apskates protokolā, koka vāles izņemšanas protokolā, atpazīšanas protokolos, bioloģiskās ekspertīzes atzinumā secināto par to, ka uz notikuma vietā izņemtās koka vāles ir konstatētas asinis, kas varēja rasties no /A.G./. Apelācijas instances tiesa analizējusi arī koka vāles un koka priekšmeta ekspertīzes atzinumā secināto par to, ka brūces nodarītas ar trulu priekšmetu (priekšmetiem), kuram bija ierobežota un noapaļota traumējoša virsma (1.sējuma 77.lietas lapa). Pamatojot savu atzinumu par to, ka smagais miesas bojājumus cietušajam nodarīts ar koka vāli, apelācijas instances tiesa analizējusi pirmās instances tiesā nopratinātā tiesu medicīnas eksperta /V.Z./ liecības. Par to, ka /A.G./ konstatētos smagos miesas bojājumus, kas izraisījuši viņa nāvi, ņemot vērā apsūdzētā /R.B./ un cietušā /A.G./ miesas uzbūvi un svaru, nevarēja nodarīt ar /R.B./ norādīto koka priekšmetu, un, ka smagais miesas bojājums nodarīts ar koka vāli (2.sējums 45.-46. un 97.lietas lapa). Izvērtējot minētos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, apelācijas instances tiesa secinājusi, ka tieši ar notikuma vietā izņemto koka vāli, uz kuras bioloģiskās ekspertīzes laikā tika konstatētas /A.G./ asinis, cietušajam ir nodarīts smagais miesas bojājums, kura rezultātā iestājās cietušā nāve. Turklāt, ņemot vērā liecinieku liecības un rakstveida pierādījumus, kā arī tiesu medicīnas eksperta /V.Z./ liecības par to, ka miesas bojājumi cietušajam nodarīti vienlaikus, īsā laika periodā, apelācijas instances tiesa ārpus saprātīgām šaubām atzinusi, ka smago miesas bojājumu nodarījusi viena persona – apsūdzētais /R.B./.

Augstākā tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa, iztiesājot krimināllietu, ir sniegusi atbildes uz visiem /R.B./ aizstāvja apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem, kuru izvērtējumam ir būtiska nozīme krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā, un tiesas atzinumiem sniegts likumam atbilstošs pamatojums. Lietā iegūtos pierādījumus apelācijas instances tiesa izvērtējusi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 128.panta otrās daļas prasībām to kopumā un savstarpējā sakarībā, atzinusi, ka lietā ir iegūti ticami, pietiekami un pieļaujami pierādījumi, kas tieši apstiprina /R.B./ vainīgumu viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas, ka apsūdzētā vainīgums ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām. Līdz ar to nevietā ir apsūdzētā aizstāvja /O.O./ atsaukšanās uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1988.gada 6.decembra spriedumu lietā "*Barbera, Messegue and Jabardo v. Spain*" *(sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumu lietā "Barbera, Messegue and Jabardo v. Spain", pieteikuma Nr.10590/89*).

Augstākā tiesa nekonstatē Kriminālprocesa likuma prasību pārkāpumus pierādījumu novērtēšanā, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai. Savukārt apsūdzētā aizstāvju subjektīvais viedoklis par to, ka lietā iegūtie pierādījumi ir jāvērtē citādi, nevar būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai. Kasācijas sūdzībās ietvertās norādes uz Krimināllikuma pārkāpumiem un Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem ir bez pamatojuma un, Augstākās tiesas ieskatā, saistītas ar kasācijas sūdzību autoru vēlmi panākt pierādījumu atkārtotu izvērtēšanu un apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmajā daļā noteikto.

Nav pamatots aizstāvja /O.O./ kasācijas sūdzībā norādītais, ka pretēji Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 7.punktā noteiktajam (domājams Kriminālprocesa likuma 529.panta 1.punkts) apelācijas instances tiesa sprieduma rezolutīvajā daļā nav norādījusi rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu lietiskos pierādījumus – koka gabalu, koka vāli, nomazgājumus no /R.B./ rokām, /R.B./ asins paraugu un /A.G./ apģērbu – nolemts iznīcināt. Savukārt /R.B./ jaku – atgriezt /R.B./, bet tās neizņemšanas gadījumā – iznīcināt. Apelācijas instances tiesa atcēla pirmās instances tiesas spriedumu, ar kuru /R.B./ atzīts par vainīgu un sodīts par Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu. Vienlaikus arī apelācijas instances tiesa atzina apsūdzēto /R.B./ par vainīgu Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, proti, ka viņš smago miesas bojājumu nodarīja ar koka vāli, nevis ar koka sprunguli, kā to par pierādītu bija atzinusi pirmās instances tiesa. Līdz ar to apelācijas instances tiesa atstāja negrozītu sprieduma daļā par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

Ievērojot minēto, Augstākā tiesa atzīst, ka apsūdzētā /R.B./ aizstāvju kasācijas sūdzībās norādītie motīvi apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai nav guvuši apstiprinājumu. Apelācijas instances tiesas lēmums atbilst Kriminālprocesa likuma 511., 512. un 564.panta prasībām. Iztiesājot lietu, apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumus vai Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kas varētu būt par pamatu tiesas lēmuma atcelšanai vai grozīšanai, tādēļ apelācijas instances tiesas lēmums atstājams negrozīts.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587.pantu, Augstākā tiesa

n o l ē m a

Atstāt negrozītu Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 14.janvāra spriedumu, bet apsūdzētā /R.B./ aizstāvju /J.R./ un /O.O./ kasācijas sūdzības noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese A.Branta

Tiesnesis A.Nusberga

Tiesnese I.Radzeviča